

รูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล
ของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต
A Model Promoting Digital Citizenship Skills
at Kajonkiet International School, Phuket

¹พิมพ์ชนก ชิพเหล็ก Pimchanok Cheeplek

²ชณัฐ พรหมศรี Chanat Promsri

³นวรรตน์ ไวมงกุ Navarat Waichompu

^{1,2,3}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2,3}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

¹Corresponding author, e-mail: pimchanok.che125@hu.ac.th

Received January 19, 2025; Revised January 23, 2025; Accepted: January 24, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล (2) เพื่อศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล (3) เพื่อสร้างรูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล และ (4) เพื่อประเมินรูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน จำนวน 217 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ (1) แบบสอบถามที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 (2) ความต้องการจำเป็นการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต และ (3) แบบประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้อง สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าจัดลำดับความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1. การส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต พบว่า สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ลำดับความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ในภาพรวมมีค่า PNImodified = 0.22 โดยลำดับแรกคือ การรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง (PNImodified = 0.28) 3. รูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ประกอบด้วย 1) การรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง 2) การคิดวิเคราะห์และวิจารณ์ญาณที่ดี 3) การรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์ 4) การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม 5) การบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้งานทั้งไว้บนโลกออนไลน์ 6) การรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ 7) การรักษาข้อมูลส่วนตัว และ 8) การจัดสรรเวลา 4. การประเมินรูปแบบจากการตรวจสอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน พบว่า ผ่านเกณฑ์การยอมรับที่ค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความถูกต้องครอบคลุม อยู่ในระดับ มากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการส่งเสริม; ทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aims were (1) to study the current and desired states of promoting digital citizenship skills, (2) to examine the priority needs for promoting digital citizenship skills, (3) to create a model for promoting digital citizenship skills, and (4) to evaluate the model for promoting digital citizenship skills at Kajonkiet International School, Phuket. A mixed-methods research design was used, with a sample group of 217 participants, including school administrators, teachers, and students. The research instruments included: (1) a questionnaire with content validity ranging from 0.67 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.97, (2) a needs assessment for promoting digital citizenship skills at Kajonkiet International School, Phuket, and (3) an evaluation form to assess the feasibility, usefulness, appropriateness, and accuracy of the model. The statistical methods used were mean, standard deviation, and priority needs index (PNI_{modified}). The findings revealed that: 1. The promotion of digital citizenship skills at Kajonkiet International School, Phuket, showed that the current state overall was rated at a high level, and the desired state was rated at the highest level. 2. The priority needs for promoting digital citizenship skills at the school had an overall PNI_{modified} value of 0.22, with the highest priority being the maintenance of a good personal identity (PNI_{modified} = 0.28). 3. The developed model for promoting digital citizenship skills included the following components: (1) maintaining a good personal identity, (2) critical thinking and sound judgment, (3) maintaining personal security in cyberspace, (4) ethical use of technology, (5) managing personal data left online, (6) handling cyberbullying, (7) protecting personal information, and (8) time management. 4. The evaluation of the model based on four standards showed that it met the acceptance criteria, with the mean scores for feasibility, usefulness, appropriateness, and accuracy being rated at the highest level.

Keywords: The promotion; Digital citizenship skills; School Administrators

บทนำ

การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education for Sustainable Development: ESD) เป็นแนวคิดทางการศึกษาที่ปรากฏในเป้าหมายที่ 4.7 ของ Sustainable Development Goals: SDGs โดยมีการประกาศการสร้างหลักประกันการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุม เท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง การเรียนรู้ที่สนับสนุนประสบการณ์ให้นักเรียนตัดสินใจโดยมีข้อมูลและมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมั่นคง ความเป็นธรรมทางสังคม ให้ความเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรมทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

เมื่อกล่าวถึงความยั่งยืนในอนาคตแล้ว กระแสแห่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของทั่วโลกจึงมีแนวโน้มพัฒนาการเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) กิจวัตรและวิธีการเชื่อมโยงไปกับกลยุทธ์ในโลกออนไลน์มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ก็ต้องเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัลไปด้วยกันอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นยุคที่เทคโนโลยีและสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและครอบคลุมทุกพื้นที่สังคม ทุกคนจึงต้องพัฒนาทักษะด้านความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการดำรงอยู่ในโลกดิจิทัล และมีทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล หรือ Digital Citizenship” เป็นอีกทักษะชีวิตสำคัญ ความเป็นพลเมืองดิจิทัลมีแนวคิดและแนวปฏิบัติที่สำคัญที่จะช่วยให้พลเมืองเรียนรู้ว่าจะใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลและปกป้องตนเองจากภัยต่างๆ มีความรู้ในเรื่องของการเคารพสิทธิของตนเองและรับผิดชอบต่อสังคมสมัยใหม่ รวมถึงเข้าใจผลกระทบของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีต่อสังคมและเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกทางสังคม (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, 2561) โดยมีทักษะที่สำคัญ 8 ประการ คือ 1. ทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง (Digital Citizen Identity) 2. ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว (Privacy Management) 3. ทักษะในการคิดวิเคราะห์มีวิจารณญาณที่ดี (Critical Thinking) 4. ทักษะในการจัดสรรเวลาหน้าจอ (Screen Time Management) 5. ทักษะในการรับมือกับการคุกคามทางโลกออนไลน์ (Cyberbullying Management) 6. ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้งานมีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ (Digital Footprints) 7. ทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกออนไลน์ (Cybersecurity Management) 8. ทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม (Digital Empathy) (สรานนท์ อินทนนท์, 2563)

ความเป็นพลเมืองดิจิทัลเป็นอีกองค์ประกอบสำคัญที่จะผลักดันให้คุณภาพการศึกษาให้พัฒนาไปตามวัตถุประสงค์ที่ยั่งยืนนั่นคือ พลเมืองดิจิทัลสามารถเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางและครอบคลุม สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learning) สร้างช่องทางสำหรับการเรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น พัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ และการสร้างนวัตกรรม ตระหนักถึงเรื่องของการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม ปรับตัวและเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต จึงควรนำทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลมาเป็นแนวทางในการบริหารงานและดำเนินงานพัฒนาคุณภาพทั้งบุคลากรในสถานศึกษาและนักเรียนให้มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถและรู้เท่าทันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะการรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงในแนวชีวิตวิถีใหม่ เตบโตเป็นผู้นำในสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ เข้าใจบริบททางดิจิทัลที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ใช้ประโยชน์อย่างรู้คุณค่าและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในสื่อสังคมดิจิทัล มีความรู้ ความสามารถและวิจารณญาณในการบริหารจัดการข้อมูลดิจิทัลที่เป็นประโยชน์กับสถานศึกษา เหตุผลประการสำคัญของโรงเรียนจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ที่ควรมุ่งมั่นวางแผนตั้งเป้าหมายส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลคือ บริบทและสภาพแวดล้อมทางดิจิทัลมีความแพร่หลายในโรงเรียน การเตรียมความพร้อมให้มีความเข้าใจเทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มโอกาสในตลาดแรงงานอนาคต รู้เท่าทันภัยคุกคามทางไซเบอร์ รู้จักการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัวของตนเอง ใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม เคารพสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่นในโลกออนไลน์ รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง พัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์โดยเฉพาะการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลออนไลน์ แยกแยะข่าวปลอมและข้อมูลที่บิดเบือน ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ด้วยการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เข้าถึงแหล่งความรู้ออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ได้เรียนรู้และเข้าใจมุมมองที่หลากหลายจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ฝึกการสร้างดุลยภาพในการใช้เทคโนโลยี จัดการเวลาหน้าจอดีอย่างเหมาะสม รักษาสุขภาพกายและใจในยุคดิจิทัล และเพื่อเตรียมพร้อมในการเป็นพลเมืองโลกที่มีความรู้เข้าใจและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาระดับโลกผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้นเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสในการเสริมสร้างทักษะแห่งอนาคตในฐานะผู้ใช้สื่อดิจิทัลในยุคการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา และการพัฒนาทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาลำดับความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต
3. เพื่อสร้างรูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติภูเก็ต
4. เพื่อประเมินรูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานและใช้วิธีดำเนินการ โดยมีรายละเอียดดังนี้
ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต กำหนดไว้คือ ทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ 8 ทักษะ ตามแนวทางความฉลาดทางดิจิทัล (DQ: Digital Intelligence) ที่ปรากฏในคู่มือพลเมืองดิจิทัลดังนี้ 1) ทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง 2) ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจารณญาณที่ดี 3) ทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเอง ในโลกไซเบอร์ 4) ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว 5) ทักษะในการจัดสรรเวลาหน้าจอ 6) ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้ใช้งานทั้งไว้บนโลกออนไลน์ 7) ทักษะในการรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ และ 8) ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม (สรานนท์ อินทนนท์, 2563)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนก และนักเรียน Year 1 – 13 โรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ปีการศึกษา 2567 จำนวนรวม 549 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบจากตารางสัดส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ในขั้นตอนที่ 1 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนั้นจัดเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus group) กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ หัวหน้าแผนก จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบอิงจุดมุ่งหมาย

(Purposeful Sampling) ในขั้นตอนที่ 2 กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการประเมินรูปแบบเป็น
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยมีวิธีการดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมทักษะ
ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจาก
แนวทางการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล ตามแนวคิดของสรานนท์ (สรานนท์ อินทนนท์,
2563) ลักษณะของแบบสอบถามตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) ประกอบด้วย 8 ด้าน
จำนวน 40 ข้อ

ระยะที่ 2 เป็นข้อมูลความต้องการจำเป็นการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของ
โรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ลำดับที่ 1 - 8 ที่ได้จากการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 และแบบ
ประเมินด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง
ครอบคลุมของรูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ
ภูเก็ต ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดแม็คมิลลัน และสคูแมชเชอร์ (McMillan and Schumacher
2001)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม
ศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และ
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ทั้งฉบับมีค่า
เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ จากมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ถึง
ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล และส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร
สถานศึกษา หัวหน้าแผนก และนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมมา
ทั้งหมด ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ
และสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความถูกต้อง
สมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามในแต่ละชุด ได้จำนวน 217 ฉบับ จากนั้นนำแบบสอบถามที่มี
ความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และสถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าจัดลำดับความต้องการจำเป็น
Modified Priority Needs Index (PNImodified)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการเสนอผลการศึกษการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจร
เกียรตินานาชาติ ภูเก็ต แบ่งออกเป็น 4 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ
ส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ดังตารางที่ 1 และ
ตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต

(n=217)

สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1 ทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง	3.67	0.26	มาก
2 ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจารณญาณที่ดี	3.62	0.24	มาก
3 ทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์	4.28	0.67	มาก
4 ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว	3.83	0.20	มาก
5 ทักษะในการจัดสรรเวลา	3.84	0.18	มาก
6 ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้ทำงานที่มีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์	3.84	0.20	มาก
7 ทักษะในการรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์	3.70	0.26	มาก
8 ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม	3.70	0.28	มาก
รวม	3.75	0.86	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.75$, $SD = 0.86$) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้ทำงานที่มีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ ($\bar{X} = 3.84$, $SD = 0.20$) ด้านทักษะในการจัดสรรเวลา ($\bar{X} = 3.84$, $SD = 0.18$) ด้านทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว ($\bar{X} = 3.83$, $SD = 0.20$) ด้านทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์ ($\bar{X} = 3.70$, $SD = 0.26$) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม ($\bar{X} = 3.70$, $SD = 0.28$) ด้านทักษะในการรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ ($\bar{X} = 3.70$, $SD = 0.26$) ด้านทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง ($\bar{X} = 3.67$, $SD = 0.26$) และด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจารณญาณที่ดี ($\bar{X} = 3.62$, $SD = 0.24$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมทักษะ

(n=217)

สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1 ทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง	4.69	0.22	มากที่สุด
2 ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจารณญาณที่ดี	4.61	0.25	มากที่สุด
3 ทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์	4.79	0.18	มากที่สุด
4 ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว	4.49	0.23	มาก

5	ทักษะในการจัดสรรเวลา	4.27	0.24	มาก
6	ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้งาน มีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์	4.60	0.24	มากที่สุด
7	ทักษะในการรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์	4.39	0.23	มาก
8	ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม	4.59	0.26	มากที่สุด
รวม		4.56	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.56, SD = 0.10$) เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์ ($\bar{X} = 4.79, SD = 0.18$) ด้านทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง ($\bar{X} = 4.69, SD = 0.22$) ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์มีวิจารณญาณที่ดี ($\bar{X} = 4.61, SD = 0.25$) ด้านทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้งานมีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ ($\bar{X} = 4.60, SD = 0.24$) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม ($\bar{X} = 4.59, SD = 0.26$) ด้านทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว ($\bar{X} = 4.49, SD = 0.23$) ด้านทักษะในการรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ ($\bar{X} = 4.39, SD = 0.23$) และด้านทักษะในการจัดสรรเวลา ($\bar{X} = 4.27, SD = 0.24$) ตามลำดับ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ดังที่ปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมทักษะ

(n=217)

การส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล ของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต	สภาพปัจจุบัน		สภาพ ที่พึงประสงค์		สรุปผล (PNI)	
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	PNI modified	ลำดับ
1 ทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดี ของตนเอง	3.67	0.26	4.69	0.22	0.28	1
2 ทักษะการคิดวิเคราะห์มีวิจารณญาณที่ ดี	3.62	0.24	4.61	0.25	0.27	2
3 ทักษะในการรักษาความปลอดภัย ของตนเองในโลกไซเบอร์	3.82	0.15	4.79	0.18	0.25	3
4 ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว	3.83	0.20	4.49	0.23	0.17	7
5 ทักษะในการจัดสรรเวลา	3.84	0.18	4.27	0.24	0.11	8
6 ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูล ที่ใช้งานมีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์	3.84	0.20	4.60	0.24	0.20	5
7 ทักษะในการรับมือกับการกลั่นแกล้ง บนโลกไซเบอร์	3.70	0.26	4.39	0.23	0.19	6
8 ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม	3.70	0.28	4.59	0.26	0.24	4
รวม	3.75	0.86	4.56	0.10	0.22	

จากตารางที่ 3 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต โดยภาพรวมมีค่า PNImodified = 0.22 เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง (PNImodified = 0.28) ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจารณญาณที่ดี (PNImodified = 0.27) ด้านทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์ (PNImodified = 0.25) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม (PNImodified = 0.24) ด้านทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้งานมีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ (PNImodified = 0.20) ด้านทักษะในการรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ (PNImodified = 0.19) ด้านทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว (PNImodified = 0.17) และด้านทักษะในการจัดสรรเวลา (PNImodified = 0.11) ตามลำดับ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ผู้วิจัยได้นำข้อมูลความต้องการจำเป็นการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ลำดับที่ 1 - 8 มาจัดการสนทนากลุ่มมีรายละเอียดผลการสนทนากลุ่มตามลำดับความจำเป็นดังนี้

ลำดับที่ 1 ทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง พบว่า ควรมีการส่งเสริมการรับรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางดิจิทัล โดยแนะแนวทางเลือกเผยแพร่ข้อมูล และส่งเสริมการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวในโปรไฟล์ออนไลน์ รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในโลกดิจิทัล สนับสนุนการเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมในโลกออนไลน์ รักษาความสมดุลระหว่างชีวิตจริงและโลกออนไลน์และการสร้างค่านิยมที่ดีในการแสดงตัวตน

ลำดับที่ 2 ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจารณญาณที่ดี พบว่า ควรฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ด้วยการใช้สื่อที่หาได้ทั่วไปในโลกออนไลน์ เช่น ข่าวสารและข้อมูลเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณอย่างต่อเนื่อง ตั้งคำถามและตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล พัฒนาความคิด การมีวิจารณญาณและการวิเคราะห์ข่าวสารจากหลายมุมมอง เน้นทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์และแหล่งข้อมูลก่อนนำข้อมูลมาเผยแพร่ แยกแยะข้อมูลเท็จหรือข่าวลวง รวมถึงการเรียนรู้กรณีศึกษาเกี่ยวกับข่าวในโลกดิจิทัล

ลำดับที่ 3 ทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์ พบว่า ควรส่งเสริมการใช้รหัสผ่านที่คาดเดาได้ยากและปลอดภัย การเปิดใช้งานการตรวจสอบยืนยันตัวตนสองชั้นเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการใช้งานออนไลน์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการระมัดระวังการโดนโจมตีทางออนไลน์และมัลแวร์ รวมถึงจัดอบรมวิธีการตรวจสอบความปลอดภัยของเว็บไซต์และการคลิกลิงก์จากแหล่งที่ไม่รู้จัก

ลำดับที่ 4 ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม พบว่า ควรเน้นการสอนให้เคารพสิทธิและทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมให้แบ่งปันข้อมูลที่ต้องการและมีคุณค่า ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารอย่างมีมารยาท เพื่อพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เรียนรู้การเคารพในความแตกต่างทางความคิด ความเชื่อ และอุดมการณ์ในโลกออนไลน์และสิทธิส่วนบุคคล รวมถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตในลักษณะที่สร้างประโยชน์ต่อสังคม

ลำดับที่ 5 ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ผู้ใช้งานมีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ พบว่า ควรส่งเสริมความเข้าใจและการจัดการข้อมูลส่วนตัวบนโลกออนไลน์อย่างมีความรับผิดชอบ รู้จักการลบข้อมูลที่ไม่จำเป็นจากแอปพลิเคชันต่างๆ และรู้จักปกป้องข้อมูลออนไลน์จากการถูกนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสม รวมถึงการใช้เครื่องมือในการควบคุมข้อมูลออนไลน์อย่างมีสติ ระมัดระวังในการเผยแพร่ข้อมูลในโซเชียลมีเดียอย่างที่สุด และเรียนรู้วิธีการจัดการประวัติการค้นหาค้นหาบนอินเทอร์เน็ต การสำรวจความปลอดภัยของข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล

ลำดับที่ 6 ทักษะในการรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกโซเชียล พบว่า ควรส่งเสริมให้เรียนรู้วิธีการจัดการกับการกลั่นแกล้งทางโซเชียล เช่น การบล็อกหรือรายงานพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้ใช้ ส่งเสริมการแสดงออกที่เป็นมิตรและเคารพซึ่งกันและกันในโลกออนไลน์ รวมถึงส่งเสริมให้ใช้สื่อสังคมอย่างมีมารยาทและระมัดระวัง พร้อมทั้งแนะนำให้ปรึกษาผู้ใหญ่เมื่อเผชิญกับปัญหาดังกล่าว

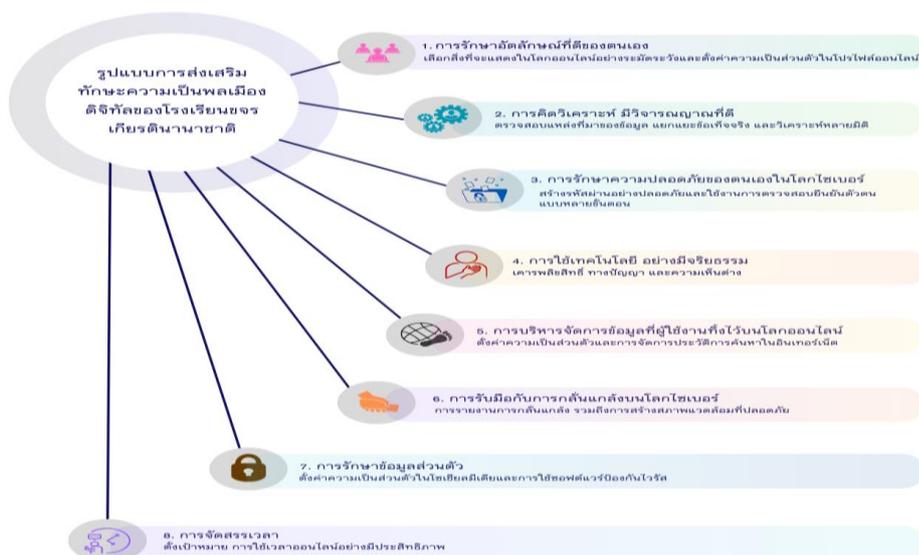
ลำดับที่ 7 ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว พบว่า ควรให้รู้จักการปกป้องข้อมูลส่วนตัวออนไลน์ โดยเน้นการตั้งรหัสผ่านที่คาดเดาได้ยาก ปลอดภัยและไม่เปิดเผย รวมถึงการใช้การยืนยันตัวตนสองขั้นตอนเพื่อเพิ่มความปลอดภัย จัดการข้อมูลส่วนตัวในโซเชียลมีเดียและการตั้งค่าความเป็นส่วนตัว ไม่แชร์ข้อมูลที่เป็นความลับ

ลำดับที่ 8 ทักษะในการจัดสรรเวลา พบว่า ควรส่งเสริมการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการวางแผนและจัดระเบียบเวลาในการใช้สื่อออนไลน์ ตั้งเป้าหมายในการใช้งานเทคโนโลยีอย่างมีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการกำหนดเวลาพักการใช้งานอุปกรณ์ดิจิทัลเพื่อไม่ให้เกิดการใช้เวลานานเกินไป จัดสรรเวลาให้มีสมดุล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลความต้องการจำเป็นการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต มาสร้างเป็นรูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ดังภาพที่ 1

รูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต

รูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต นี้ ยกวางรูปแบบจากองค์ประกอบที่ 1 - 8 ซึ่งได้จากการสนทนากลุ่มตามข้อมูลความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต

ภาพที่ 1 การยกวางรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการสนทนากลุ่มตามลำดับความจำเป็น

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ดังที่ปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การประเมินรูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต

	การส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต	ความเป็นไปได้		ความเป็นประโยชน์		ความเหมาะสม		ความถูกต้องครอบคลุม	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1	ทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง	4.80	0.45	4.60	0.55	4.80	0.45	4.60	0.55
2	ทักษะการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณที่ดี	4.60	0.55	4.40	0.55	4.60	0.55	4.40	0.55
3	ทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์	4.80	0.45	4.80	0.45	5.00	0.00	4.80	0.45
4	ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว	4.80	0.45	4.40	0.55	4.80	0.45	4.60	0.55
5	ทักษะในการจัดสรรเวลา	4.60	0.55	4.60	0.55	4.80	0.45	4.60	0.55
6	ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้ทำงานมีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์	4.60	0.55	4.40	0.55	5.00	0.00	4.80	0.45
7	ทักษะในการรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์	4.80	0.45	4.80	0.45	4.80	0.45	4.60	0.55
8	ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม	4.80	0.45	4.40	0.55	4.00	2.24	4.40	0.90
	รวม	4.72	0.28	4.55	0.19	4.72	0.27	4.60	0.20
	ระดับ	มากที่สุด		มากที่สุด		มากที่สุด		มากที่สุด	

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย มากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ย พบว่า ความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.72$, SD = 0.28 ความเป็นประโยชน์มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.55$, SD = 0.19 ความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.72$, SD = 0.27 ความถูกต้องครอบคลุมมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.60$, SD = 0.20 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้ทำงานมีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ 2) ด้านทักษะในการจัดสรรเวลา 3) ด้านทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว 4) ด้านทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์ 5) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม 6) ด้านทักษะใน

การรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ 7) ด้านทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง และ 8) ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจรรย์ญาณที่ดี ตามลำดับ ส่วนสภาพพึงประสงค์ของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาทางด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์ 2) ด้านทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง 3) ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจรรย์ญาณที่ดี 4) ด้านทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้ทำงานมีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ 5) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม 6) ด้านทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว 7) ด้านทักษะในการรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ และ 8) ด้านทักษะในการจัดสรรเวลา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีความประสงค์ที่จะส่งเสริมความสำคัญในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์ซึ่งเป็นทักษะที่ทุกคนต้องตระหนักถึงอยู่เสมอเมื่ออยู่ในสถานะผู้ใช้งานสื่อออนไลน์ในทุกรูปแบบ ระมัดระวังการป้องกันข้อมูลด้วยการสร้างระบบความปลอดภัยที่เข้มแข็ง รักษาอัตลักษณ์โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ที่ตามมาก่อนการแสดงออกทางสื่อสาธารณะ มีกระบวนการการคิดวิเคราะห์ มีวิจรรย์ญาณ ตระหนักอยู่เสมอว่า การใช้งานบนโลกออนไลน์จะทิ้งร่องรอยผู้ใช้ไว้เสมอ ใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันในการรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ และจัดสรรเวลาหน้าจอดีอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของสุกัญญา แซ่มซ้อย กล่าวถึงแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล หมายถึง ในยุคดิจิทัลปัจจุบันมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้ต่อนักเรียนในสถานศึกษาแบบองค์รวม ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความเข้าใจบริบทของสถานศึกษาเป็นอย่างดีและคำนึงถึงทิศทางของยุคสมัย (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2562) และสอดคล้องกับแนวคิดของ สุรศักดิ์ ปาเฮ กล่าวถึง แนวคิดของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล หมายถึง ระบบการบริหารจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลจะต้องเป็นการจัดการเรียนแบบบูรณาการด้วยเทคโนโลยี จึงทำให้การสร้างทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่อนักเรียนและทุกคนในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้จำเป็นจะต้องมีความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2562) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของเจริญ ภูวิจิตร กล่าวถึง แนวคิดของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล คือ การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์ในยุคดิจิทัลเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงวิธีเรียนในอดีตให้กลายเป็นการเรียนที่ใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ (เจริญ ภูวิจิตร, 2565)

2. ลำดับความต้องการจำเป็นของการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต เมื่อพิจารณาทางด้านโดยเรียงลำดับจากค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง รองลงมาคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจรรย์ญาณที่ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเองและการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจรรย์ญาณที่ดีเป็นทักษะพื้นฐานในการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลในโรงเรียน หากทุกคนสามารถรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเองบนโลกออนไลน์และมีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีวิจรรย์ญาณที่ดีได้ด้วยการสร้างภาพลักษณ์เชิงสร้างสรรค์ในโลกออนไลน์ของตนเอง ทั้งความคิด ความรู้สึก และการกระทำ มีวิจรรย์ญาณในการรับส่งข่าวสารและแสดงความคิดเห็น มี

พฤติกรรมที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมใช้งานในสังคมออนไลน์ และมีความรับผิดชอบต่อการกระทำ ไม่กระทำการที่ผิดกฎหมายและจริยธรรมในโลกออนไลน์ ก็ล้วนจะส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลในด้านอื่นๆ ต่อไป สอดคล้องกับทิววรรณ สุวานิช ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับแรก (ทิววรรณ สุวานิช, 2563) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวรยุทธ วิลามาต ได้ศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นในการเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพที่เป็นจริงในการเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่คาดหวังในการเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความต้องการจำเป็นในการเป็นพลเมืองดิจิทัลและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี เรียงลำดับตามการจัดความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ (1) ด้านการป้องกันตนเองและผู้อื่น (2) ด้านการสื่อสารกับผู้อื่น (3) ด้านการเคารพตนเองและผู้อื่นตามลำดับ (วรยุทธ วิลามาต, 2565)

3. รูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ยกร่างจากความต้องการจำเป็นการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต โดยเรียงจากทักษะที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง ทักษะการคิดวิเคราะห์และวิจารณ์ญาติที่ดี ทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์ ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้กันทั้งไวบนโลกออนไลน์ ทักษะในการรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว และทักษะในการจัดสรรเวลา ซึ่งได้จากผลการสนทนากลุ่มที่มุ่งเน้นการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลในหลากหลายมิติ เพื่อช่วยให้ใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบในโลกดิจิทัล สอดคล้องกับกาญจนา เดชสม ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคณาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด 2) กลยุทธ์การพัฒนาคณาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ 4 พันธกิจ 4 เป้าประสงค์ 4 กลยุทธ์หลัก 14 กลยุทธ์รอง 39 กลวิธี และ 40 ตัวชี้วัด 3) ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาคณาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า กลยุทธ์มีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์มากที่สุด (กาญจนา เดชสม, 2565)

4. การประเมินรูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ผ่านเกณฑ์การยอมรับรูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ที่ค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาปัจจัยที่เชื่อมโยงถึงรูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลในบริบทของจังหวัดภูเก็ตคือ การใช้เทคโนโลยีและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโลกดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยส่งเสริมทักษะดิจิทัล มีเป้าหมายในการพัฒนาความ

เป็นพลเมืองดิจิทัลที่ต้องการเสริมสร้างทักษะในการใช้เทคโนโลยี มุ่งเน้นความเป็นไปได้ ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและการนำไปปฏิบัติจริงได้ในเชิงปฏิบัติ มีแนวทางและกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการจัดการรูปแบบการส่งเสริมทักษะพลเมืองดิจิทัลตามกลยุทธ์ที่เหมาะสมและการกำหนดทิศทางในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความเป็นไปได้และผลลัพธ์ที่ดี สอดคล้องกับทิวาวรรณ สุวานิช ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด การส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับแรก และรูปแบบการบริหารการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่สร้างขึ้นมีประสิทธิผลโดยมีความเป็นไปได้ในระดับมากและมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (ทิวาวรรณ สุวานิช, 2563) และสอดคล้องกับกาญจนา เดชสม ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า กลยุทธ์มีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์มากที่สุด (กาญจนา เดชสม, 2565)

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต สร้างขึ้นจากข้อมูลลำดับความจำเป็น 8 ด้านที่มุ่งเน้นการสร้างพลเมืองให้มีความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วมในสังคมออนไลน์และการประยุกต์ใช้ทักษะพลเมืองดิจิทัลในปัจจุบัน ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่ในการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรติ นานาชาติ ภูเก็ต

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนขจรเกียรติ นานาชาติ ภูเก็ต พบว่าสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความที่ต้องการจำเป็นในภาพรวมมีค่า $PNImodified = 0.22$ รูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล ประกอบด้วย 1) การรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง 2) การคิดวิเคราะห์และ

วิจารณ์ญาณที่ดี 3) การรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกไซเบอร์ 4) การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม 5) การบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้งานทั้งไบนโลกออนไลน์ 6) การรับมือกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ 7) การรักษาข้อมูลส่วนตัว และ 8) การจัดสรรเวลา รูปแบบการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนนครเกียรตินานาชาติ ภูเก็ต ผ่านเกณฑ์ในระดับ มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. โรงเรียนควรเสริมสร้างทักษะในด้านนี้ให้มากขึ้น ร่วมกับการเสริมสร้างทักษะที่มีค่าลำดับความต้องการจำเป็นลำดับอื่นๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน
2. โรงเรียนเริ่มจากการเน้นทักษะที่มีความสำคัญสูงสุดคือ การรักษาอัตลักษณ์ที่ดีในโลกออนไลน์และการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีวิจารณ์ญาณ ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างทักษะด้านความปลอดภัยในโลกไซเบอร์ การใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม และการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งควรจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถใช้ชีวิตในโลกดิจิทัลได้อย่างมีความรับผิดชอบและปลอดภัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ เพื่อฝึกทักษะการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในสภาพแวดล้อมดิจิทัลและโลกออนไลน์ที่ข้อมูลหลากหลายและซับซ้อน
2. ควรมีการวิจัยที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาหลักสูตรหรือกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มทักษะในการป้องกันภัยคุกคามออนไลน์ โดยเฉพาะเรื่องการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการรักษาข้อมูลส่วนตัวและการจัดการรหัสผ่านที่แข็งแรง รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมออนไลน์ที่ปลอดภัย

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา เดชสม. (2565). กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของโรงเรียนมัธยมศึกษา. *วิทยานิพนธ์การศึกษาศุภภูมิบัณฑิต การบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เจริญ ภูวิจิตร. (2565). *แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในยุค Next Normal*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 มิถุนายน 2567 จาก <https://www.nidtep.go.th/2017/publish/doc/202203084.pdf>
- ทิวาวรรณ สุวานิช. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*, 9(2): 38-47.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง. (2561). *คู่มือพลเมืองดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ร่วมกับบริษัท ภูเก็ต (ประเทศไทย) จำกัด.

- วรุฑธ วิลามาศ. (2565). ความต้องการจำเป็นในการเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูและ บุคลากร ทาง การศึกษาจังหวัดสระบุรี (Doctoral dissertation). วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2562). การศึกษาค้นคว้าภาพเรียนได้ทุกหนทุกแห่งและทุกเวลา. แพร์: แพร์ไทยอุตสาหกรรมพิมพ์.
- สรานนท์ อินทนนท์. (2563). ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ Digital Intelligence). (พิมพ์ครั้งที่ 3). ปทุมธานี: วอลค์ ออน คลาวด์.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 กันยายน 2567 จาก: //sdgs.nesdc.go.th/-sdgs.html.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, (30)(3): 607-610.
- McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2001). *Research in education: A conceptual introduction (5th ed.)*. Longman.

